

คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

ฉบับที่ 2/ 2543

เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานการควบคุมกิจการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรือ
เจาะอวัยวะอื่น

โดยที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 13/2543 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 3) ได้กำหนดให้ “การประกอบกิจการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น” เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสุขลักษณะของกิจการดังกล่าว คณะกรรมการสาธารณสุข อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10(3)(4) จึงออกคำแนะนำไว้ ดังนี้

(1) กรณีที่ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดมีการประกอบกิจการ การสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้กิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นได้ตามมาตรา 32(1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

(2) กระทรวงสาธารณสุขไม่สนับสนุนให้นำวัตถุแปลกปลอมใด ๆ เข้าไว้ในร่างกาย เพราะจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตนเอง ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงอันตรายที่อาจเกิดจากการดังกล่าว และการเลือกใช้สี วัสดุต่าง ๆ ที่จะใช้กับร่างกาย ตลอดจนการดูแลหลังการรับบริการ ผู้รับบริการและผู้ให้บริการต้องตระหนักถึงความปลอดภัยและมีส่วนในการรับผิดชอบร่วมกันต่ออันตรายที่อาจเกิดจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย

(3) ในการควบคุมดูแลกิจการดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด หลักเกณฑ์ มาตรฐานด้านสุขลักษณะ ให้ผู้ประกอบกิจการต้องปฏิบัติได้ตามมาตรา 32(2) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ตามความเหมาะสมได้ดังนี้

- 3.1) จัดสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการให้ต้องด้วยสุขลักษณะ
- 3.2) ผู้ให้บริการต้องมีสุขอนามัยที่ดี ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำ สบู่ เช็ดให้แห้งด้วยผ้าที่สะอาดและใส่ถุงมือทางการแพทย์ที่ปราศจากเชื้อทุกครั้งก่อนการให้บริการ
- 3.3) ทำความสะอาดผิวหนังในบริเวณที่สักหรือเจาะและบริเวณรอบ ๆ ของผู้รับบริการด้วยแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลที่มีความเข้มข้น 70% อย่างน้อย 2 ครั้ง
- 3.4) เข็มและภาชนะบรรจุที่ใช้สำหรับผู้รับบริการแต่ละคนควรใช้ครั้งเดียวทิ้ง และต้องเป็นเข็มและภาชนะบรรจุที่ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อ มีการเก็บ การบรรจุแบบปราศจากเชื้อ หากเข็มและภาชนะบรรจุยังไม่ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อให้นำไปต้มในน้ำเดือดอย่างน้อย 20 นาที
- 3.5) ทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อดังนี้

3.5.1) เข็มชนิดใช้ซ้ำและอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับเข็ม เมื่อใช้แล้วให้แช่น้ำยาไลโซล ที่มีความเข้มข้น 2% อย่างน้อย 30 นาที แล้วนำขึ้นใส่ในตะกร้าโปร่งฉีดน้ำล้างให้สะอาด ในกรณีเป็นเข็ม มีรูให้น้ำค่าน้ำผ่านรูเข็มหลาย ๆ ครั้งจนสะอาด นำไปต้มในน้ำเดือดอย่างน้อย 20 นาที

3.5.2) เครื่องมือ อุปกรณ์อื่น ๆ ต้องทำความสะอาดครบทุกปรกออกให้หมดแล้ว เช็ดด้วยแอลกอฮอล์ชนิดเอทิลที่มีความเข้มข้น 70% หรือใช้วิธีการอื่น เช่น ต้ม นึ่ง อบ เป็นต้น

3.6) วัสดุหรืออุปกรณ์ที่นำมาสักหรือเจาะใส่ตามอวัยวะต่าง ๆ ต้องเป็นวัสดุที่ไม่ทำปฏิกิริยากับร่างกาย เช่น เหล็กไร้สนิม ทองคำ เป็นต้น และห้ามใช้วัสดุที่เป็นโลหะหุบ หรือวัสดุที่ทำให้เกิดการระคายเคืองหรือการอักเสบได้

3.7) สีที่ใช้ในการสักบนผิวหนังต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย

3.8) ผู้ให้บริการต้องมีใบรับรองแพทย์ตามหลักเกณฑ์การตรวจสุขภาพประจำปี ซึ่งออกให้ไม่เกิน 3 เดือน ก่อนยื่นขอใบอนุญาต

3.9) เข็มและภาชนะบรรจุสีชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง เมื่อใช้แล้วให้ทิ้งในภาชนะซึ่งเป็นโลหะหรือพลาสติกอย่างหนา มีฝาปิดมิดชิด เมื่อใกล้จะเต็มให้เติมน้ำยาไลโซลที่มีความเข้มข้น 2% หรือสารละลายแคลเซียม ไฮโปคลอไรต์ ที่มีความเข้มข้น 0.05% จนท่วมเข็มและภาชนะบรรจุสีทั้งหมด ปิดฝาให้แน่น แล้วนำไปกำจัดตามข้อกำหนดของท้องถิ่น

3.10) ผู้ให้บริการต้องผ่านการอบรมเรื่องการป้องกันและการทำลายเชื้อโดยสถานบริการสาธารณสุขของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของรัฐ

3.11) ผู้ประกอบกิจการต้องติดประกาศเตือนผู้มาใช้บริการที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคโลหิตไหลไม่หยุด โรคลมชัก โรคเบาหวาน เป็นต้น ไม่ควรใช้บริการการสักผิวหนัง การเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น และต้องติดประกาศคำแนะนำในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณผิวหนังที่สักผิวหนัง ที่เจาะหู หรือที่เจาะอวัยวะอื่น ด้วย

3.12) ผู้ประกอบกิจการในลักษณะที่ทำการค้าต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการต่อราชการส่วนท้องถิ่นที่กำหนดให้กิจการการสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้น ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่ได้ทำในลักษณะที่เป็นการค้าก็ไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2543

มงคล ณ สงขลา

(นายมงคล ณ สงขลา)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประธานคณะกรรมการสาธารณสุข